

PM ANGÅENDE ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP I OCH
2, INFÖR NY VATTENLEDNING MELLAN ORMSTA-MOLNBY,
FASTIGHETEN UBBY 1:41, VALLENTUNA KOMMUN,
STOCKHOLMS LÄN

AMANDA JÖNSSON

Rapporter från Arkeologikonsult 2017:3132

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Det södra delområdet.

ALLMÄNT KARTMATERIAL: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003

© Arkeologikonsult 2017

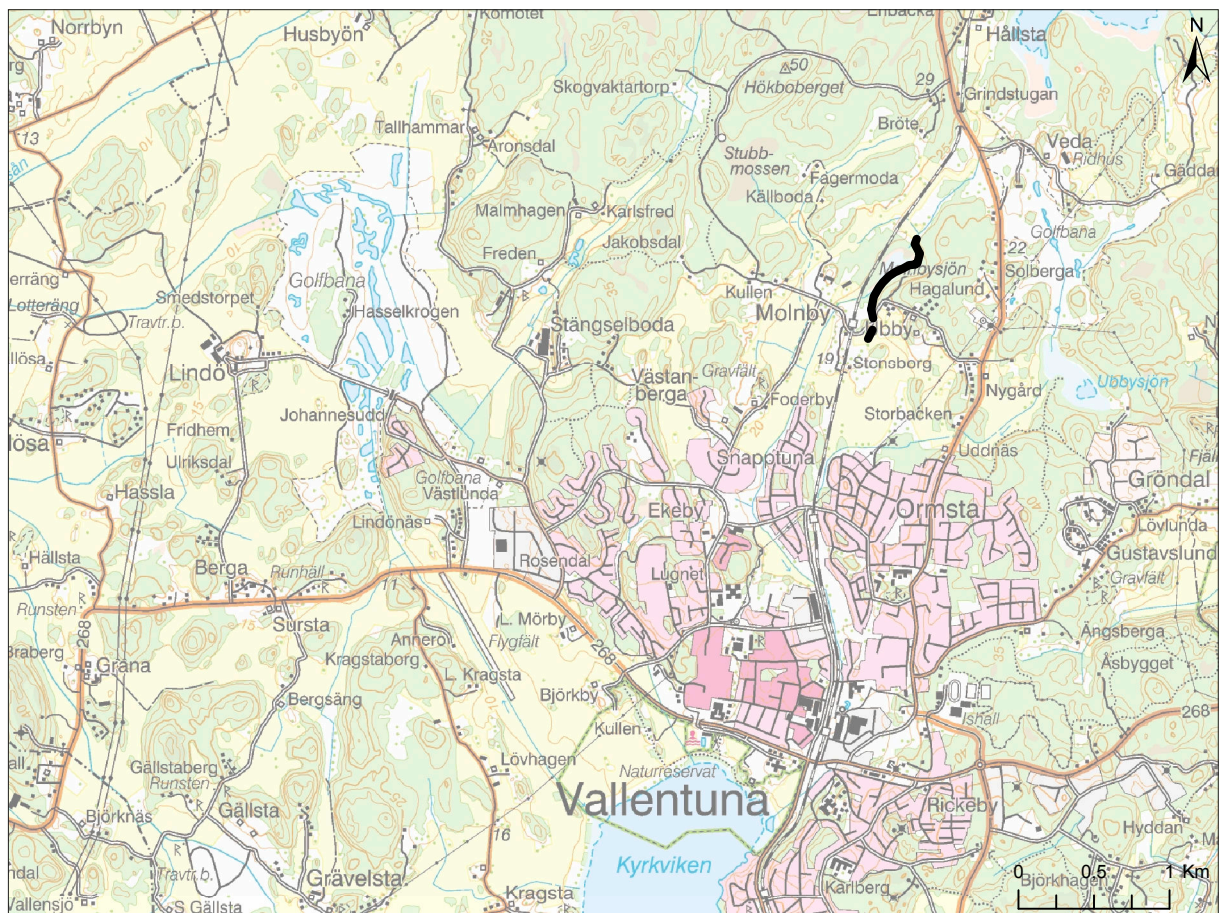
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Inledning

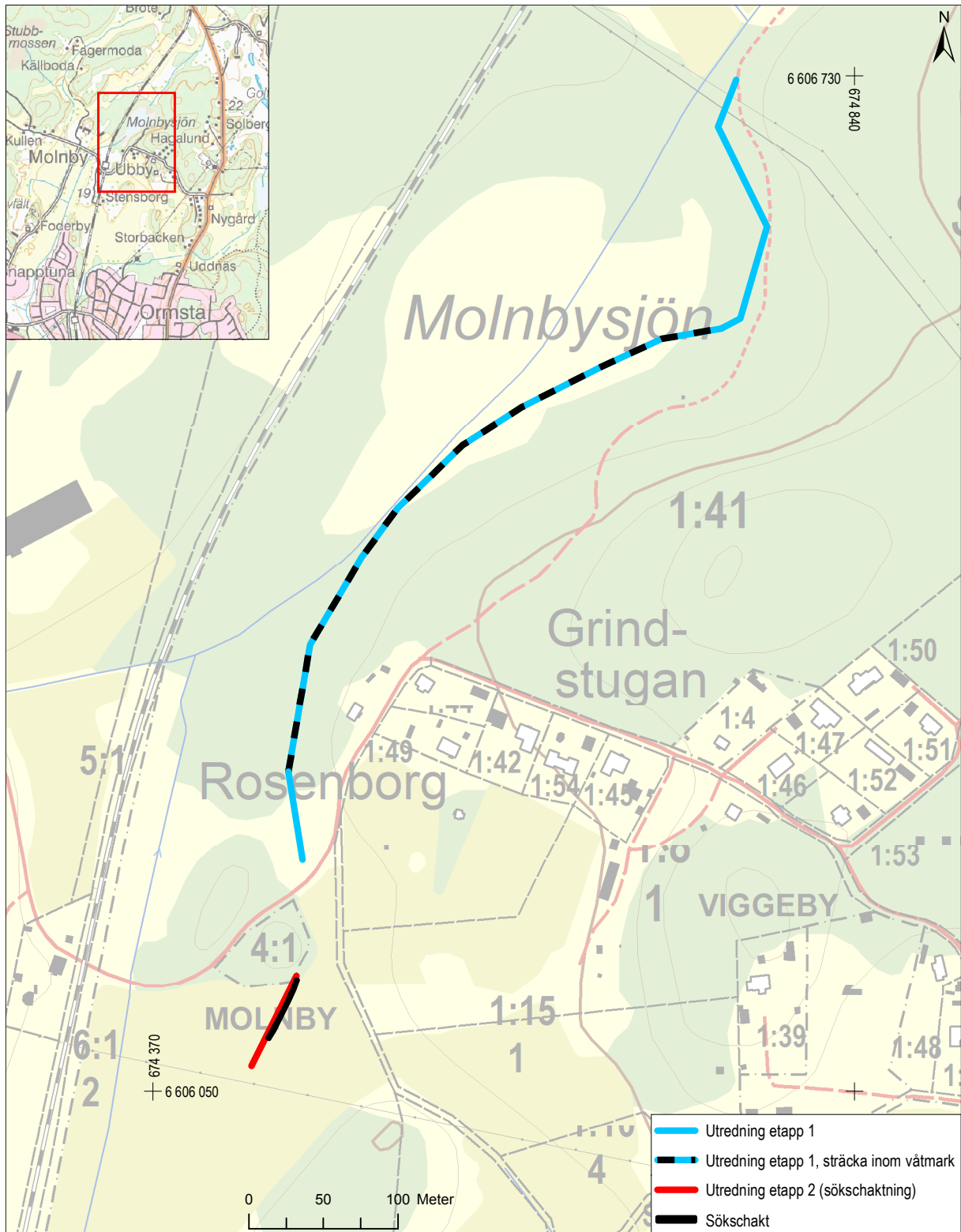
Arkeologikonsult har den 10 och 13 november 2017 genomfört en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inom del av fastigheten Ubby 1:41 (figur 1). Utredningen genomfördes med anledning av att Roslagsvatten gräver en ny vattenledning mellan Ormsta och Molnby. Länsstyrelsen beslutade att en arkeologisk utredning skulle utföras för delar av ledningens nya sträckning, med syfte att fastställa om det fanns sedan tidigare ej kända lämningar inom området. Inget av antikvariskt intresse påträffades vid utredningen.

Genomförande

Utredningens etapp 1 inleddes med en översiktlig kart- och arkivstudie för att sammanställa fornlämningsbilden i området och identifiera möjliga lägen för tidigare ej kända lämningar. Därefter följde fältinventering i form av en noggrann okulär besiktning. Utredningsområdet var 6 meter brett och bestod av två delsträckor om 550 meter i norr och 70 meter i söder (figur 2). Det norra delområdet låg invid Molnby och bestod övervägande av våtmark. Det södra delområdet låg i åkermark och hade sedan tidigare identifierats som ett möjligt boplatsläge (Ternström 2015) och utreddes därför genom etapp 2 dvs. sökschaktning. Till schaktdragning användes en grävmaskin med en skopbredd på 1,5 m. Metall-detektering av matjordslagret skedde i samband med schaktningen.

Figur 1. Utredningssträckan på Terrängkartan, skala 1:50 000.

Figur 2. Utredningsområdets delsträckor samt sökshakt markerade på Fastighetskartan, skala 1:4 000. Översikt med Terrängkartan, skala 1:50 000.

Resultat

Det historiska kartmaterialet visar att markförhållandena för de två delområdena inte har genomgått några större förändringar under de senaste århundradena. På en ägomätningsskarta för Molnby från 1680 utgjordes det södra delområdet av äng, medan marken runt Molnbysjön var en skogsbunden häst-hage. Vid en arealavmätning år 1850 var båda dessa områden ängsmarker. Kartstudien gav inga indikationer på att fornlämningar skulle kunna finnas i utredningsområdet.

I det norra delområdet hade Roslagsvatten vid utredningstillfället redan utfört sina borrhningsarbeten, vilket i kombination med markförhållandena (våtmark) gjorde att delar av sträckan bedömdes som mindre intressanta för utredningen. Undantaget var en sträcka om ca 180 meter längst i norr som utgjordes av avverkad skogsmark, samt en sträcka om ca 50 meter i syd (figur 2). Inom den sydliga delen hade ett djupt schakt om ca 4x2 meter tagits upp före utredningstillfället. Dessa sträckor inventerades noggrant men inga indikationer på fornlämning eller möjliga lägen för fornlämningar identifierades och bedömningen gjordes att sökschaktning inte var nödvändig på sträckorna.

I det södra delområdet grävdes ett sökschakt om 65 m², 45 meter långt och 1,5 meter brett samt 0,25–0,4 meter djupt (figur 2). Den totala sträckan som skulle utredas enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag var 70 meter lång. Längst i syd hade dock ledningen redan dragits och sökschakt upptogs därför endast så långt. Inga indikationer på fornlämning framkom vid sökschaktningen. Matjorden av gråbrun siltig lera var 0,2–0,35 meter tjock. Längst i norr, upp mot ett impediment i åkermarken, följde stenig morän på matjorden, medan undergrunden i resten av schaktet utgjordes av ljusgrå lera. Metalldetektering gav enstaka recenta järnföremål.

Sammantaget framkom inget av antikvariskt intresse vid den arkeologiska utredningen.

Referenser

TERNSTRÖM, C. 2015. *PM Arkeologisk analys Vallentuna*. PM 2015-09-07, SWECO Environment.

Lantmäteristyrelsens arkiv, akt A112-22:2. Ägomätning, Molnby nr 1, 1680. Vallentuna socken, Stockholms län.

Lantmäterimyndigheternas arkiv, akt 01-val-118. Arealavmätning, 1850. Vallentuna kommun, Stockholms län.

Administrativa uppgifter

Uppdragsgivare: Roslagsvatten
Länsstyrelsens dnr: 43112-40642-2017
Länsstyrelsens beslutsdatum: 2017-11-01
Arkeologikonsult projektnr: 3132

Typ av undersökning: Arkeologisk utredning
Utförandetid fältarbete: 10 och 13 november 2017

Län: Stockholm
Socken och kommun: Vallentuna
Fastighet: Ubbby 1:41

Koordinatsystem: SWEREF99TM
Höjdsystem: RH 2000

Projektledare: Amanda Jönsson
Fältarkeologer: Lena Sundin, Amanda Jönsson

Fynd: Inga fynd tillvaratogs

Rapporter från Arkeologikonsult 2017:3132